

Шуліка Л. В. Стратегія формування україномовної комунікативної поведінки сучасної молоді в умовах білінгвізму / Л. В. Шуліка // Слобожанська бесіда : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Старобільськ, 9 листоп. 2015 р.) / ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» ; за ред. проф. Глуховцевої К. Д. – Вип. 8. – Старобільськ : 2016. – С. 138–140.

Л. В. Шуліка
СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНОМОВНОЇ
КОМУНІКАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ СУЧАСНОЇ
МОЛОДІ В УМОВАХ БІЛІНГВІЗМУ

Автор тез формулює основні проблеми формування україномовної ситуації у регіонах з білінгвізмом, зокрема, превалюванням російської мови над українською, та надає шляхи їх вирішення в умовах вищого навчального закладу.

Ключові слова: україномовна ситуація, білінгвізм, мовна стратегія.

Мовне питання може створити націю або знищити її. Це яскраво демонструє сучасна політична ситуація на сході України. Вчені стверджують: “Коли народ має високорозвинену літературну мову, то це означає, що він зумів подолати неминучу в історії кожної нації економічну і політичну роз’єднаність” [1; 38]. Разом з тим, маючи розвинений варіант літературної української мови, ми ніяк не можемо подолати мовної кризи. Білінгвізм східної частини України демонструє явну перевагу мови російської, особливо у старшого покоління. Українська функціонує більше як офіційна. Проте молодь, яка виросла уже в умовах державного статусу української мови, здатна стати тим національним осередком у регіонах з білінгвізмом, який може змінити мовну ситуацію на користь використання української.

В контексті вищезазначених проблем мало мати державні директиви щодо застосування української мови. Значно важливішим є створення такого мовного середовища, в якому формується україномовна комунікативна поведінка особистості та виробляються сталі навички її використання в різних ситуаціях. В сучасному вищому навчальному закладі створення мовного середовища досягається різними шляхами. Перш за все, створенням кола спілкування для молодшої людини під час навчання та поза ним. Викладання українознавчих дисциплін є недостатнім для того, щоб сформувати постійну навичку спілкування українською мовою. Ця мовленнєва ситуація обмежена навчальним часом, а також штучністю.

Саме тому головною стратегією викладача вищого навчального закладу є залучення студентів до україномовного кола спілкування в позанавчальний час. Причому стратегія має передбачати різні форми створення україномовного кола спілкування відповідно до інтересів, потреб та зацікавлень молоді. Нині однією з актуальних форм такої стратегії є діяльність студентів у навчальних та наукових, соціальних, телекомунікаційних проектах, що передбачають використання інформаційних технологій. Саме проекти з мови, літературного краєзнавства, української літератури виконують інтегровану функцію – розширюють знання сучасної молоді, виховують патріотизм, доводять, що історично схід України не є етнічно російським, спонукають самих студентів створювати україномовне середовище поза навчальним закладом – на вулицях міста при інтерв'юванні, в соціальних мережах тощо. Викладачами Лисичанського педагогічного коледжу проведені проекти «Мова і нація», «Формула таланту» (творчість В. Сосюри), «Жінка, одягнена в сонце» (творчість Г. Гайворонської), «200 років

тернового шляху» (до 200-річчя з дня народження Т. Шевченка), які забезпечили процес довготривалого україномовного спілкування, вдосконалили засоби мовної поведінки та культури мовлення студентів-учасників.

Одним із напрямків залучення молоді до україномовного спілкування є спонукання її до художньої діяльності, яка заснована на глибокому зв'язку з життям, з його проблемами, з тими почуттями, що виникають у людини, коли вона духовно єднається з навколишнім світом. Саме в такій діяльності особистість може змінити свою мовну орієнтацію. Особливо яскраво це ілюструє творчість В. Сосюри, який виріс в російськомовному середовищі, проте у творчості виявив себе як український поет. Стратегія залучення до художньої творчості є виграшною під час участі студентів у створенні літературно-художнього альманаху, творчих конкурсах, літературних вечорах, студіях. Спроба зміни мовних орієнтирів відбувається навіть у тих молодих людей, які до того не використовували українську на жодному з рівнів. Це засвідчує щорічний регіональний творчий конкурс «Солов'їні далі», що проходить з ініціативи викладачів української філології коледжу вже п'ятий рік.

Можливості для створення україномовного середовища для сучасної молоді надзвичайно багатогранні. Головне, необхідно усвідомлювати, що робота у цьому напрямку має бути глибоко усвідомленою, спланованою. Вся багатогранна діяльність вищого навчального закладу має бути «спрямована на підготовку для України не тільки фахівців високої кваліфікації, а й спеціалістів духовно багатих, з чітко сформованими моральними принципами, з високим рівнем мовної і загальної культури» [2; 6]. Тільки тоді матимемо змогу подолати кризову ситуацію в усіх сферах нашого суспільства.

Література

1. Русанівський В., Вервес Ч., Гончаренко М. Культура українського народу / В. Русанівський, Ч. Вервес, М. Гончаренко – К. : Либідь Мова, 1994. – 272с.
2. Токань Г. Україна як простір мови і політичного виховання / Г. Токань // Дивослово. – 2006. – №3. – С.6-10.